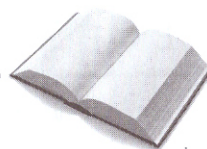

OBSAH

PREDHOVOR A ÚVOD	8
1. ERGONOMIA AKO VEDNÁ DISCIPLÍNA	10
1.1. Podstata, vývoj a ciele ergonomie	10
1.2. Význam a využitie ergonomie na Slovensku	13
1.3. Poznatková základňa ergonomie	14
1.4. Predmet skúmania ergonomie	16
1.5. Význam ergonomie pre zdokonaľovanie pracovného procesu	20
Literatúra	21
2. ČLOVEK A PRÁCA	24
2.1. Fyzická záťaž	26
2.1.1. Pracovné polohy	29
2.1.2. Hodnotenie pracovných polôh	32
2.1.2.1. Hodnotenie podľa platnej legislatívy	33
2.1.2.2. Hodnotenie metodikou OWAS	37
2.1.3. Manipulácia s bremenami	41
2.1.3.1. Zdravotné aspekty manipulácie s bremenami	43
2.1.3.2. Zásady bezpečnej manipulácie s bremenami	45
2.1.4. Hodnotenie práce s bremenami	60
2.1.4.1. Smerné hmotnostné limity pre manipuláciu s bremenami	60
2.1.4.2. Hodnotenie podľa váhového indexu NIOSH	64
2.1.5. Metódy merania fyzickej záťaže	78
2.2. Psychická záťaž	82
2.2.1. Stres a stresory	84
2.2.2. Hodnotenie psychickej záťaže	86
2.2.3. Hodnotenie psychomotorických schopností	87
2.3. Únava	92
2.4. Monotónia	95
2.5. Pracovné pohyby	97
2.5.1. Princípy ekonomie pohybov	99
2.6. Choroby z preťaženia	101
2.6.1. Kumulatívne traumatické ťažkosti	101
2.6.2. Identifikácia a eliminácia kumulatívnych traumatických ťažkostí	103
Literatúra	106

OBSAH

3. PROJEKTOVANIE PRACOVÍSK	108
3.1. Pracovisko	108
3.1.1 Ergonomické požiadavky na pracovisko	109
3.2. Projektovanie pracoviska	110
3.2.1. Antropometria	111
3.2.2. Priestorové a plošné požiadavky pracovísk v závislosti od druhu výrobného procesu	113
3.2.3. Funkčné a rozmerové parametre pracoviska	115
3.2.3.1. Výška pracovnej roviny	115
3.2.3.2. Pohybový priestor	116
3.2.3.3. Zorný priestor pracoviska	120
3.2.4. Zásady pre optimálne usporiadanie pracoviska	124
3.2.5. Vybavenie pracoviska	126
3.2.5.1. Ovládače	126
3.2.5.2. Oznamovače (displeje)	130
3.2.5.3. Nástroje a náradie	133
3.2.5.4. Pracovná stolička	139
3.2.5.5. Terminálové pracoviská	146
3.3. Metódy projektovania pracoviska	149
3.3.1. Klasické metódy projektovania pracovísk	150
3.3.1.1. Vedomé rešpektovanie základných ergonomických zásad a antropometrických údajov	150
3.3.1.2. Experimentálna tvorba pracovísk s prítomnosťou človeka	150
3.3.1.3. Modelovanie	151
3.3.1.4. Somatografická metóda	153
3.3.1.5. Limitné hodnoty rozmerov pracovísk stanovené dohodou odborníkov	156
3.3.1.6. Priame použitie antropometrických rozmerov príslušnej populácie	156
3.3.1.7. Počítačové podpora projektovania pracoviska	156
3.3.2. Nové trendy v prístupe k projektovaniu pracovísk	158
Literatúra	166

OBSAH

4. FAKTORY PRACOVNÉHO PROSTREDIA	170
4.1. Fyzikálne faktory	170
4.1.1. Svetlo	170
4.1.1.1. Osvetlenie pracovísk	171
4.1.1.2. Žiarenie (radiácia)	183
4.1.2. Hluk, vibrácie	188
4.1.2.1. Hluk	189
4.1.2.2. Vibrácie	197
4.1.3. Mikroklimatické podmienky a prašné prostredie	201
4.1.3.1. Teplota vzduchu	202
4.1.3.2. Vlhkosť vzduchu	204
4.1.3.3. Prúdenie vzduchu	205
4.1.3.4. Tlak vzduchu	207
4.1.3.5. Zloženie a čistota vzduchu	208
4.2. Chemické faktory	211
4.3. Biologické faktory	215
4.4. Sociálno-psychologické aspekty pracovnej činnosti	216
4.5. Hodnotenie pracovného prostredia	221
4.5.1. Hodnotenie pracovného prostredia metódou koeficientov	224
4.5.2. Hodnotenie pracovných podmienok a vplyvu škodlivých faktorov na zdravie	227
4.6. Využitie farieb v priemysle	229
4.6.1. Farebná úprava pracovísk	229
4.6.2. Bezpečnostný význam farieb	232
Literatúra	234
5. BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI	238
5.1. Základné tézy a ich charakteristika	238
5.2. Základná legislatíva v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdravia	242
5.2.1. Zákonná povinnosť hodnotiť riziká	243
5.3. Hodnotenie rizika	247
5.4. Povinnosti zamestnávateľa a práva a povinnosti zamestnancov (v zmysle zákona o BOZP)	250
5.5. Systém bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	253
5.6. Integrované manažérske systémy	255
Literatúra	258
ZÁVER – ĎALŠÍ ROZVOJ ERGONOMIE	260